

خلاصه درس (۱۰)

ساماندهی فعالیت‌های انسانی در مکان، براساس توان محیطی می‌تواند از صدمات ناشی از بهره‌گیری انسان از محیط بکاهد و زمینه‌های رسیدن به توسعه پایدار را فراهم سازد.

توسعه پایدار به معنای ← تأمین نیازهای امروز بدون کاستن از توانمندیهای محیطی برای نسل‌های آینده است.

راه حل مناسب برای رسیدن به اهداف توسعه پایدار: شناخت توان‌های جغرافیایی + درک صحیح ظرفیت‌های محیطی ایران

سهم شاغلان بخش‌های مختلف ایران:

۱- خدمات: ۵۱/۵ درصد

۲- صنعت: ۳۲/۴ درصد

۳- کشاورزی: ۱۶/۱ درصد

۱. بخش کشاورزی

بخش کشاورزی نقش حیاتی و بسیار مهمی در اقتصاد کشور دارد به دلیل: تأمین مواد غذایی سالم، خودکفایی، ایجاد اشتغال و بهره‌مندی صحیح از منابع طبیعی مانند آب، خاک.

کشاورزی از فعالیت‌های اساسی و زیربنایی در اقتصاد ایران است.

مهم‌ترین فعالیت‌های بخش کشاورزی عبارتند از:

زراعت	}
باغداری	
دامداری	

تنوع وضعیت آب و هوایی در ایران موقعیت مساعدی برای تولید انواع محصولات زراعی است.

محصولاتی که در اقصی نقاط ایران کشت می‌شود: غلات، حبوبات، سبزیجات و محصولات جالیزی، نباتات علوفه‌ای و محصولات صنعتی

مشکلات تولیدات زراعی در کشور:

محدودیت در منابع آب و خاک	}
وجود آفات	
خسارات طبیعی	
نوسانات آب و هوایی	
بی‌ثباتی در قیمت محصول	

علل ایجاد تنوع تولیدات باغی در کشور: اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه در نواحی مختلف ایران

گونه‌های باغی (صادرات)، پسته، انار، خرما

استان‌های تولیدکننده سیب درختی ← آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی، تهران و فارس

استان‌های تولیدکننده پسته ← کرمان، خراسان رضوی، فارس

استان های تولیدکننده خرما ← کرمان، سیستان و بلوچستان، خوزستان، بوشهر

اهمیت یا مزایای کشت گلخانه‌ای:

۱- کاهش مصرف آب

۲- تولید در همه طول سال و همه جا

۳- کنترل بهتر وضعیت کشت

گسترده‌گی زیاد در عرض جغرافیایی، وجود گونه‌ها و متنوع دامی، تنوع اقلیمی و تنوع گونه‌های گیاهی زمینه مناسب را برای پرورش انواع دام فراهم کرد.

به مجموعه فعالیت‌هایی که به تغییر شکل فیزیکی یا شیمیایی مواد مختلف و تبدیل آنها به محصولات جدید را صنعت می‌گویند.

تقسیم بندی صنایع در ایران: }
 ۱- صنایع دستی }
 ۲- صنایع ماشینی }

صنایع دستی: با استفاده از مواد اولیه بومی و به کارگیری و ابزار و وسایل ساده دستی که با ذوق هنری و خلاقیت فکری صنعتگر تجلی می‌یابد.

مهم ترین صنایع دستی ایران ← فرش دستباف است.

به دلیل بافت و نقش و نگار فرش دستباف ایران اهمیت و شهرت جهانی دارد.

صنایع ماشینی: صنایع نفت و گاز، پتروشیمی، فلزات اساسی، خودروسازی، ماشین سازی، صنایع شیمیایی و صنایع غذایی صنایع مربوط به فلزات اساسی: صنایع ماشینی که شامل صنعت فولاد، آلومینیوم، مس، سرب، روی که جز صادرات غیرنفتی است.

صنایع پتروشیمی بزرگترین بخش صنعتی کشور است.

کاربرد مواد پتروشیمی در: لاستیک، پلاستیک، شوینده، چسب، کود، رنگ، الیاف مصنوعی

یکی از شاخص های توسعه یافتگی ← صنعت خودروسازی

بخش عمده از خودروهای کشور توسط دو شرکت بزرگ ایران خودرو و پارس خودرو تولید می‌شود. معادن ایران شامل: نفت و گاز، بوکسیت، مس، روی، سرب، سنگ آهن وجود دارد.

بیشترین شاغلان در بخش معدن استان‌های: یزد، کرمان، اصفهان

در چه صورتی همه مناطق کشور توسعه می‌یابند: اگر در استفاده از منابع طبیعی ویژگی‌ها و توان محیطی آن منطقه مورد بررسی قرار گیرد همه مناطق کشور می‌توانند متناسب با اسکان های طبیعی و انسانی خود توسعه یابند.

عدم تعادل در پراکندگی قطب‌های صنعتی در سطح کشور نشان دهنده این است که به توان و ظرفیت‌های محیطی ایران توجه کامل نشده است. بعنوان مثال: نواحی شرقی و مرکزی ایران.

خدمات: به فعالیت های مالی، مدیریتی، آموزشی، انتظامی، تجاری، گردشگری و ... که به طور غیرمستقیم در بهبود و کیفیت و کمیت تولیدات کشور موثرند، خدمات می‌گویند.

اهمیت گردشگری: گردشگری در ردیف شغل های پردرآمد و کم هزینه است که برای کشور میزبان می‌تواند اشتغال زایی، توسعه و رونق اقتصادی و ارتباطات جهانی را سازنده ایجاد کند.

سازمان گردشگری جهان (WTO): ایران را از نظر جاذبه های طبیعی در رتبه ۵ و از نظر جاذبه های تاریخی و فرهنگی در رتبه ۱۰ جهانی قرار داد.

توانمندی‌های گردشگری در ایران:

- ۱- تنوع طبیعی و چشم اندازهای طبیعی
- ۲- پیکره بندی طبیعی ایران و ناهمواری متنوع وجود زمین گردی یا ژئوتوریسم
- ۳- تنوع زیستی وجود گردشگری علمی و طبیعت گردی
- ۴- تنوع قومی و فرهنگی
- ۵- صنایع دستی
- ۶- وجود تمدن ها که ریشه در اعماق تاریخ قبل از میلاد مسیح دارد
- ۷- وجود مراکز گوناگون فرهنگی
- ۸- وجود مراکز ارزشمند دینی.

پایان

برای دریافت خلاصه های بیشتر و اطلاعاتی های دانشگاه فرهنگیان به کانال زیر

در تلگرام مراجعه کنید

@konkour_farhangian